

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 6 від «17» 09 2020 р.)

Ректор

 А. А. Мазаракі



**СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА
ДЕРЖАВИ/SOCIAL POLICY OF THE
STATE**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Н.Г. Савченко, кандидат економічних наук, доцент

Програму та робочу програму обговорено і схвалено на засіданні кафедри фінансів від 18 лютого 2020 р., протокол № 17.

Рецензенти: І.Я. Чугунов, доктор економічних наук, професор
Г.В. Белінська, кандидат економічних наук, доцент

**СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ/ SOCIAL POLICY OF THE
STATE**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

ВСТУП

Програма дисципліни «Соціальна політика держави» призначена для здобувачів вищої освіти «доктор філософії» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти КНТЕУ із зазначених спеціальностей та відповідних освітньо-наукових програм підготовки аспірантів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Соціальна політика держави» є надання теоретичних знань і набуття практичних навичок самостійного вирішення питань, пов'язаних з формуванням та реалізацією стратегічних напрямів розвитку соціальної політики держави.

Завданням вивчення дисципліни «Соціальна політика держави» є надання ґрунтовних знань у сфері управління процесом формування та реалізації програм і заходів соціальної політики держави, оцінки ефективності та результативності програм соціальної політики.

Предметом вивчення дисципліни «Соціальна політика держави» є основні положення та механізми формування і реалізації соціальної політики держави.

1. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

знання

- складу та структури фінансового механізму соціальної політики держави;
- порядку розрахунку соціальних допомог та виплат для соціально-вразливих категорій населення;
- пріоритетів соціального розвитку та механізмів їх фінансового забезпечення.

вміння

- аналізувати стан фінансового забезпечення видатків на соціальний захист населення;
- оцінювати результати реалізації програм соціальної політики держави;
- визначати пріоритети та напрями розвитку соціальної політики на державному та місцевому рівнях.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Соціальна політика держави» як вибіркова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 3	Здатність до проведення наукових досліджень із застосуванням новітніх методів наукового пошуку, використання загальнонаукових знань при застосуванні методів наукових досліджень.	4-8
ЗК 4	Здатність до дослідження причин виникнення, розвитку економічних явищ та процесів, аналізу економічних ситуацій з позицій різних сучасних економічних концепцій.	1-8
ЗК 5	Здатність користуватися бібліографічними ресурсами в процесі наукового пошуку, аналізувати різні види бібліографічної інформації, систематизувати літературу та скласти огляди та анотацію з економічних питань.	2-8
ЗК 6	Здатність аналізувати, узагальнювати та оцінювати різноманітні явища та процеси з урахуванням сучасних економічних концепцій.	2-8
ЗК 8	Здатність до розробки та обґрунтування висновків і узагальнень щодо теоретичних та практичних питань в фінансово-економічній сфері.	2-8
<i>Фахові компетентності за освітньою програмою</i>		
ФК 1	Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування», оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.	1-8
ФК 2	Здатність до здійснення наукових досліджень з питань функціонування фінансово-бюджетної системи та фінансового забезпечення соціального захисту населення, державних цільових фондів, ринку фінансових послуг, банківської системи.	2-3, 5-6

ФК 3	Здатність досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем розвитку фінансово-економічних відносин з використанням новітніх методів наукового дослідження.	3,7-8
ФК 8	Здатність до розробки державної фінансової стратегії з урахуванням принципів формування та реалізації бюджетно-податкової політики, вдосконалення фінансового забезпечення пенсійної системи держави, системи управління державним боргом.	2-3, 5
ФК 12	Здатність до управління фінансами страхових організацій та фондів соціального страхування; планування діяльності страхових організацій, визначення основних завдань їх діяльності щодо інтеграції вітчизняного страхового ринку у світовий економічний простір.	5
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 1	Уміння аналізувати законодавчі, нормативно-правові акти у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	1-6
ПРН 3	Проявляти вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати фінансово-економічну інформацію в складних і непередбачуваних умовах.	2-8
ПРН 5	Здійснювати наукове дослідження та оприлюднювати його результати з вмінням виокремлювати особистий внесок.	7-8
ПРН 13	Уміння усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності у сфері професійної діяльності.	1-8
ПРН 16	Уміння проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи вирішення завдань.	1-8

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.

Тема 1. Сутність, принципи та інституційні засади соціальної політики держави

Генезис соціальної політики, головні етапи її становлення та історичного розвитку. Основні підходи до визначення сутності, змісту та видів соціальної політики. Завдання та функції соціальної політики держави. Об'єкти і суб'єкти соціальної політики держави, їх характеристика.

Соціальні функції держави як головного суб'єкта соціальної політики. Роль соціальної політики держави у соціально-економічному розвитку суспільства. Принципи реалізації соціальної політики держави, їх характеристика. Справедливість як принципова основа соціальної політики держави.

Інституційне забезпечення соціальної політики: інституції, інститути, організації, їх характеристика.

Нормативно-правове забезпечення соціальної політики держави.

Міжнародні правові документи, що регламентують відносини у сфері соціальної політики.

Соціальна сфера держави: сутність та структура. Характеристика соціальної інфраструктури України.

Державні органи влади як важливі суб'єкти формування і реалізації стратегічних програм соціального розвитку. Форми та методи державного соціального захисту населення.

Недержавні організації соціального захисту населення, їх характеристика. Вплив недержавних організацій на систему соціального захисту населення. Форми та методи недержавного соціального захисту.

Інституційні зміни у соціальній політиці держави. Розвиток соціальної інфраструктури. Формування концептуального підходу держави до розвитку соціальної сфери в довгостроковій перспективі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 4.

Додатковий: 4, 6, 9, 13, 20, 27.

Тема 2. Бюджетна політика у сфері видатків як основа соціального розвитку суспільства

Механізм формування видатків соціального розвитку зведеного, державного бюджету. Планування соціальних видатків місцевих бюджетів. Середньострокові пріоритети бюджетної політики соціального розвитку суспільства.

Соціальне програмування як інструмент соціальної політики. Процедура розробки соціальних програм. Оцінка результатів соціальних програм. Особливості здійснення контролю та моніторингу в процесі реалізації програм соціальної політики. Інформаційне забезпечення соціальних програм.

Розробка прогнозних орієнтирів бюджетної політики у сфері соціальних видатків.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 4.

Додатковий: 1, 3, 4, 5, 7, 8, 13, 14, 18, 20, 21, 22, 24-28.

Тема 3. Фінансове забезпечення соціальної політики держави

Фінансове забезпечення як важлива складова механізму реалізації соціального захисту населення. Джерела фінансового забезпечення соціальної політики. Державне та недержавне фінансування соціального захисту населення.

Особливості бюджетного фінансування соціального захисту населення. Форми фінансування соціального захисту населення, їх класифікація. Бюджетна форма фінансування соціального захисту населення. Страхова форма фінансування соціального захисту населення. Благодійна форма фінансування соціального захисту населення. Комерційна форма фінансування соціального захисту населення. Методи фінансування соціального захисту населення, їх характеристика та особливості застосування.

Державні соціальні стандарти та гарантії, їх класифікація. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт.

Фінансове регулювання у сфері соціальної політики.

Зарубіжний досвід побудови політики фінансового забезпечення соціального захисту населення. Соціальні стандарти країн Європейського Союзу.

Формування пріоритетних напрямів соціальних видатків в Україні та світі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 3, 4, 5, 7, 8, 13, 14, 18, 20, 21, 22, 24-28.

Тема 4. Світові моделі соціальної політики

Соціальна політика як складова державної стратегії розвитку.

Класифікація моделей соціальної політики. Скандинавська модель. Континентальна (консервативна) модель. Англосаксонська (ліберальна) модель. Характеристика моделей соціальної політики.

Загальні тенденції розвитку соціальної політики у провідних країнах світу. Особливості реалізації соціальної політики в країнах ЄС.

Засоби формування соціальної політики міжнародними організаціями. Особливості діяльності міжнародних організацій у сфері соціальної політики.

Вплив глобалізації на розвиток систем соціального захисту населення.

Формування моделі соціальної політики в Україні: нові виклики та напрями модернізації.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 4.

Додатковий: 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13, 16, 20-22, 24-28.

Тема 5. Державна політика у сфері соціального страхування та пенсійного забезпечення

Соціальне страхування як базова складова системи соціального захисту населення. Види соціального страхування. Функції та принципи соціального страхування, їх характеристика.

Соціальні допомоги та соціальні послуги в системі соціального страхування. Фінансове та інституційне забезпечення системи соціального страхування.

Вплив системи соціального страхування на рівень соціального захисту населення.

Інструменти та засоби формування цілей і завдань в системі соціального страхування. Особливості взаємодії державних органів влади, об'єднань роботодавців та найманих працівників (профспілок) в системі соціального страхування.

Формування пріоритетів розвитку системи соціального страхування.

Пенсійна система України: структура та особливості організації. Особливості правовідносин на різних рівнях пенсійної системи.

Пенсійний фонд України як головний суб'єкт державного управління у сфері пенсійного забезпечення.

Види державних пенсій, їх характеристика та умови призначення. Розміри державних пенсій та їх вплив на рівень соціального захисту населення.

Вплив загальної тенденції щодо старіння населення на здійснення соціальної політики у сфері пенсійного забезпечення.

Інструменти та засоби державного регулювання фінансового забезпечення пенсійної системи.

Розвиток недержавних пенсійних фондів в Україні. Взаємодія державної та недержавної складових пенсійної системи у процесі оптимізації пенсійних виплат.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 2, 4.

Додатковий: 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13, 16, 20, 21, 28, 29, 30.

Тема 6. Державна політика у сфері соціального захисту населення

Поняття державної політики у сфері соціального захисту населення, її мета і завдання.

Механізми реалізації державної політики у сфері соціального захисту вразливих верств населення. Законодавча база визначення та дотримання прав і

свобод інвалідів. Фінансове забезпечення соціального захисту інвалідів. Форми і заходи державної соціальної підтримки інвалідів.

Пільги, гарантії та компенсації вразливим верствам населення.

Напрями соціальної адаптації інвалідів в Україні. Проблеми праці і працевлаштування інвалідів в Україні. Соціальна реабілітація інвалідів в Україні: здобутки і проблеми.

Зарубіжний досвід соціального захисту вразливих категорій населення.

Пріоритетні напрями вдосконалення соціального захисту вразливих категорій населення в Україні.

Характеристика молоді як соціально-демографічної групи. Найважливіші соціальні проблеми молоді в Україні, шляхи їх вирішення.

Основні засади державної молодіжної політики в Україні. Нормативно-правове забезпечення реалізації молодіжної політики. Фінансове забезпечення молодіжної політики: стан та проблеми.

Молодіжна інфраструктура щодо реалізації державної молодіжної політики в Україні.

Механізми реалізації регіональної молодіжної політики. Роль молодіжних організацій та складові їхнього впливу на регіональну державну молодіжну політику. Центр соціальних служб для молоді: статус, завдання, основні напрями діяльності. Види соціальних послуг для молоді.

Стратегія розвитку державної молодіжної політики в Україні.

Механізми державної політики соціального захисту працездатного населення. Державна політика зайнятості та особливості регулювання ринку праці. Активні та пасивні заходи державного регулювання зайнятості. Особливості здійснення державної регіональної соціальної політики на ринку праці.

Трудова міграція та її вплив на ринок праці. Трудова міграція в Україні та поза її межі. Особливості трудової міграції до країн ЄС.

Ключові функції та основні проблеми оплати праці. Засоби державного впливу на рівень оплати праці. Концепція «гідної праці» як важлива складова активної державної політики у сфері зайнятості населення.

Проблеми зайнятості молоді на ринку праці, шляхи їх вирішення.

Безробіття: напрями подолання в Україні та світі.

Формування пріоритетів розвитку сфери зайнятості, національного та регіональних ринків праці.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 4.

Додатковий: 1-7, 10-16, 20, 21, 26, 29, 30.

Тема 7. Соціальна безпека держави

Поняття соціальної безпеки держави. Соціальна безпека як важлива складова національної безпеки держави. Суб'єкти соціальної безпеки держави. Об'єкти соціальної безпеки держави.

Компоненти соціальної безпеки держави. Соціально-економічна безпека. Соціально-екологічна безпека. Безпека для здоров'я. Соціально-особиста безпека. Соціально-демографічна безпека.

Принципи формування та забезпечення соціальної безпеки. Механізми та інструменти державної політики щодо забезпечення соціальної безпеки. Напрями державної політики щодо забезпечення соціальної безпеки.

Загрози соціальній безпеці. Соціальний захист населення як засіб подолання соціальної напруженості у суспільстві. Пріоритетні компоненти соціальної політики і безпеки держави.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 4.

Додатковий: 1, 3-5, 7, 8, 10, 13, 14, 18-21, 26, 30.

Тема 8. Глобалізація соціальних проблем у сучасному світі

Соціальні проблеми як об'єкт глобалізації. Передумови сучасних світових глобалізаційних процесів. Основні етапи на шляху формування «глобального світу». Прояви глобалізації у різних сферах суспільної діяльності: політичній, економічній, культурній та ін. Вплив глобалізації на спосіб життя людей, позитивні і негативні аспекти глобалізації.

Вплив глобальних проблем суспільного розвитку на систему державного управління. Моделі поведінки держав у контексті вирішення ними глобальних проблем.

Розробка стратегій вирішення глобальних проблем суспільного розвитку. Засади руху антиглобалізму.

Управління глобальними процесами з боку міжнародних організацій.

Пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 4.

Додатковий: 3-7, 10-12, 20, 21, 26-30.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Європейська соціальна хартія (переглянута): Хартія, Міжнародний документ від 03.05.1996 № ETS N 163 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

4. Концепція соціального забезпечення населення України: Постанова Верховної Ради України від 21.12.1993 р. №3758 – XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98–ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
6. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. №2017 – III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058–IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
8. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2001 р. № 1533–III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
9. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. № 1057–IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
10. Концепція вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.10.2006 р. № 504-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
11. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. №1602-14. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
12. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. №1621-15. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

Основний

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян: навчальний посібник / Л. Б. Баранник. – Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2017. – 246 с.

2. Безугла В. О. Соціальне страхування [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. О. Безугла, Д. М. Загірняк, Л. П. Шаповал. - Київ : Центр учбової літератури, 2019. - 208 с.

3. *Дерега В.В. Соціальна і гуманітарна політика: Навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – 178 с.¹*

4. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н.В. Сушицька. За ред. А.О. Ярошенко. – К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. - 289 с.

¹ Позначені курсивом видання є у бібліотеці КНТЕУ

5. Соціальне страхування: підручник / За ред. д. е. н., проф. О.П. Кириленко та д. н. з держ. упр., доц. В.С. Толуб'яка. — Тернопіль: Економічна думка, 2016. — 353 с.

Додатковий

1. *Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія* / І.Я. Чугунов, Т.В. Канева, М.Д. Пасічний та ін.; Київ: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.

2. Інноваційна праця: діагностика проблем, важелі активізації: [монографія] / [М.В. Семикіна, С.Р. Пасєка, Л.А. Коваль та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. М.В. Семикіної. — Черкаси: МАКЛАУТ, 2012. — 320 с.

3. *Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації: монографія* / В.Р. Сіденко, М.І. Скрипниченко, В.С. Пономаренко, І.Я. Чугунов та ін.; за ред. В.Р. Сіденка. — К.: Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2017. — 648 с.

4. Качула С.В. *Державна фінансова політика соціального розвитку: монографія*. Київ: КНТЕУ, 2019. 424 с.

5. Качула С.В. Трансформація механізму реалізації державної фінансової політики соціального розвитку в Україні. Економіка та держава. 2019. № 2. С.71–76.

6. Кліменко О. М. Соціальна економіка. Навчальний посібник / О.М. Кліменко, М.А. Мащенко. — Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. — 180 с.

7. Козарезенко Л. В. *Фінансова політика розвитку людського потенціалу : монографія*. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 412 с.

8. Кучер Г.В. *Державні фінансові ресурси: монографія*. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 608с.

9. Литва Л.А., Отрешко Н.Б., Пасічніченко С.В. Становлення ідеологічних засад соціальної політики в сфері соціального захисту населення в Україні: Підручник для вищих навчальних закладів / За заг. ред. А.О. Ярошенко . — К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. — 150 с.

10. Лібанова Е.М. Надмірна соціально неприйнятна нерівність: головний виклик для українського суспільства // Вісник Національної академії наук України. 2017. № 5. С. 22–25.

11. Людський розвиток в Україні. Інноваційні види зайнятості та перспективи їх розвитку (кол. моногр.) / за ред. Е.М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. — К., 2016. — 328 с.

12. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект (колективна монографія) / за ред. Е.М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. — К., 2015. — 356 с.

13. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні : Монографія / О.В. Макарова ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. — К., 2015. — 244 с.

14. *Макогон В. Д. Бюджетна стратегія держави: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. 364 с.*
15. *Марченко І.С. Інфраструктурна підтримка розвитку ринку праці України: [монографія] / І. С. Марченко — К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. – 150 с.*
16. *Нерівність в Україні : масштаби та можливості впливу / за ред. Е.М. Лібанової . – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2012. – 404 с.*
17. *Онiкiєнко В.В. Ринок праці та соціальний захист населення України: ретроаналіз, проблеми, шляхи вирішення: [науково-аналітична монографія] / В.В. Онiкiєнко – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. – 456 с.*
18. *Соціальні результати державних програм: теоретико-методологічні та прикладні аспекти оцінювання : [монографія] / за ред. Е. М. Лібанової ; Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. – Умань : Видавець «Сочінський», 2012. – 312 с.*
19. *Фінанси пенсійного забезпечення: монографія / І.Я. Чугунов, О.В. Насібова. - Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. - 248 с.*
20. *Чугунов І.Я., Канєва Т.В. та ін. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія/ І.Я. Чугунов, А.В., Т.В. Канєва та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 376 с.*
21. *Чугунов І.Я., Козарезенко Л.В. Державне фінансове регулювання розвитку людського потенціалу // Вісник КНТЕУ. 2017. № 3. С. 116–132.*
22. *Чугунов І.Я., Макогон В.Д. Бюджетна стратегія в умовах економічних перетворень // Вісник КНТЕУ. 2018. № 5. С.5–18.*
23. *Чугунов І.Я., Насібова О.В. Еволюція фінансового механізму пенсійного забезпечення // Вісник КНТЕУ. 2016. № 1. С. 80–97.*
24. *Чугунов І.Я., Самошкіна О.А. Видатки бюджету в системі державного регулювання соціально-економічного розвитку країни // Вісник КНТЕУ. 2019. № 2. С.103–121.*
25. *Чугунов І.Я., Собчук С.І. Формування бюджетної політики економічного розвитку країни // Вісник КНТЕУ. 2018. № 3. С.103–116.*
26. *Budget policy of social development. Chugunov I., Kaneva T., Pasichnyi M and other. General editorship Chugunov I. Tallinn, 2018. 348 p.*
27. *Chugunov I., Kachula S. State financial policy as a component of socioeconomic development of society. The potential of modern science. volume 2. Sciemcee Publishing.London, United Kingdom. 2019. pp. 29-44.*
28. *Chugunov I., Pasichnyi M. (2018) Fiscal stimuli and consolidation in emerging market economies. Investment Management and Financial Innovations. 15(4). pp.113–122.*
29. *Seliverstova L., Parhatska O. Global problems of national economic development. Financial policy as an instrument for ensuring socio-economic development of the country. Krakov, 2018. 275 p.*
30. *Yeates N. Globalization and Social Policy. - London and Thousand Oaks: Sage, 2001. - 195 p.*

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України. URL: <http://www.fssu.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України ім. В.М. Птухи. URL: <https://idss.org.ua/>.